

ת"פ 34639/06/20 - מדינת ישראל נגד נסים אבו שנדי, עבד אלכרים אבו שנדי

בית משפט השלום בנצרת

ת"פ 34639-06-20 מדינת ישראל נ' אבו שנדי(עצור בפיקוח) ואח'

בפני כבוד השופטת רות שפילברג כהן
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. נסים אבו שנדי
2. עבד אלכרים אבו שנדי

הנאשמים

גזר-דין

כתב האישום ורקע

1. הנאשמים הורשעו, ביום 21/3/21, על פי הודאתם ובמסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן שייחס להם עבירה של **סחיטה באיומים (בצוותא)**, על פי סעיף 428 רישא לחוק העונשין + סעיף 29 לחוק, וכן עבירה של **הפרעה לשוטרי**, על פי סעיף 275 לחוק.

2. בהתאם לכתב האישום המתוקן, הגיעו שני הנאשמים יחדיו, ברכב מסוג טויוטה, ביום 4.6.20, בסמוך לשעה 14:00, לאתר בניה בקיבוץ מרחביה, שם עבדו שני פועלי בניין (להלן: "**המתלוננים**") אשר ביניהם לבין הנאשמים אין כל היכרות מוקדמת. הנאשם מס' 1, אשר הבחין בשני המתלוננים ניגש אליהם ודרש מאחד מהשניים לשלם לו כסף בעבור שמירה על המקום. בתגובה, המתלוננים ועובדים נוספים שנכחו במקום, ביקשו מהנאשם 1 לעזוב את המקום אולם הנאשם 1 איים על המתלוננים, בין היתר, כי יביא עוד אנשים ויפגע בהם. הנאשם 1 חזר לרכב, והנאשמים נסעו מן המקום.

כעבור מספר דקות שבו הנאשמים לאתר הבנייה עם הרכב, כאשר נאשם 1 החזיק חפץ הנחזה להיות אקדח (להלן: "**דמוי אקדח**") והנאשם 2 אחז בידיו במוט ברזל (**לום**).

הנאשם 1 הצמיד את דמוי האקדח לראשו של מחמוד וכן כיוונו לעבר מוחמד כשהוא מאיים לירות בהם. במקביל נאשם 2 אשר החזיק בלום, איים על המתלוננים באמרו להם בין היתר: "**אתם תראו מה יהיה לכם אתם תסבלו**".

לאחר שהמתלוננים אמרו לנאשמים כי התקשרו למשטרה, והיא בדרכה למקום, יצאו הנאשמים מאתר עמוד 1

הבנייה, החביאו את דמוי האקדח במקום סמוך, ואת הלום בתוך הרכב.

בהמשך היום, נסעו הנאשמים לקיבוץ מרחביה, ונאשם מס' 1 יצא מהרכב ולקח את דמוי האקדח מהמקום בו הוחבא קודם לכן. שוטרים שנכחו במקום הבחינו בכך, והנאשמים החלו להימלט מהמקום, ובמהלך מנוסתם השליך הנאשם מס' 2 את דמוי האקדח מהחלון בכוונה להכשיל הליך שיפוטי.

3. בהתאם להסדר הטיעון תוקן כתב האישום לנוסחו שפורט לעיל, הנאשמים הודו והורשע במיוחס להם, וסוכם כי טרם הטיעונים לעונש יוגשו לגבי שני הנאשמים תסקירים, אשר לא יחייבו את הצדדים בטיעוניהם.

תסקירי שירות המבחן

4. הנאשמים הם אחים. הנאשם מס' 1 יליד שנת 1996, ואילו הנאשם מס' 2 יליד שנת 2000. שרות המבחן, בסיכום התסקיר ביחס לנאשם 1, נמנע מהמלצה טיפולית, מצא כי הערכת הסיכון לגביו הנה גבוהה, והמליץ על ענישה מוחשית הרתעתית ומציבת גבולות. לגבי הנאשם 2, הובאה בסיכום התסקיר התלבטות, והוצעו שתי הצעות חלופיות, שהאחת דחייה לשם בחינת הליך שיקומי תוך שילוב בקבוצה טיפולית לקראת הגשת תסקיר למשלים, ואילו החלופה השנייה שהוצעה, הייתה הטלת ענישה מוחשית והרתעתית.

5. לגבי הנאשם מס' 1, צוין כי מדובר ברווק בן 24 ללא עבר פלילי, שמשפחתו במקור מכפר קרע. משפחת הנאשמים מונה הורים גרושים ו-12 אחים ואחיות. שלושה מהאחים מרצים מאסרים בגין עבירות אלימות, אשר הנאשם 1 התקשה לפרט את נסיבותיהן (ולגביהן התברר, מדבריו של הנאשם 2, כי מדובר בסכסוך משפחתי שבמהלכו נהרגה אישה). הנאשם 1 דיווח כי אביו מנותק ממשפחתו, וכי הוא מתגורר בנצרת עם אשתו השנייה. הנאשם תיאר קשיים כלכליים ניכרים בעטיים פרש מלימודים לאחר עשר שנות לימוד, ועבד ברעיית צאן, ובהמשך בתחום הבנייה.

הנאשם 1 שלל את ביצוע העבירות, ומסר לשרות המבחן כי חיפש עבודה באתר הבנייה, וכי לא ברור לו מדוע קראו המתלוננים למשטרה, ואף סילקו ותקפו אותו ואת אחיו. הנאשם 1 מסר כי אין בינו לבין אותם מתלוננים כל היכרות קודמת. אמנם הנאשם 1 מסר כי הוא מודה בכתב האישום המתוקן, ואולם מסר גרסאות מצומצמות ובלתי ברורות לגבי נסיבות העבירה, והתקשה לפרט באופן ברור והגיוני את השתלשלות האירועים.

שרות המבחן ציין את קשייו של הנאשם מס' 1 להביע עצמו, והתרשם מחוסר אמון מצדו כלפי שרות המבחן. מתוך המידע המצומצם שהתקבל, לגבי הסכסוך המשפחתי במשפחת הנאשמים, המצוקה המשפחתית והקשר של הנאשם 1 עם אביו, העריך שרות המבחן כי הנאשם 1 דוחס רגשות כעס תסכול ואכזבה ללא בקשת עזרה, ומכאן נובעת התנהגות אלימה בעת דחק, ושימוש באלימות למטרת פתרון כלכלי, כפי שנהג בעבירה הנוכחית. נמצא כי הנאשם 1 נמנע מהתבוננות בחלקים הבעייתיים בהתנהגותו ואינו משתף בדינאמיקה של יחסיו

המשפחתיים והחברתיים. לכן נמצא כי רב הנסתר על הגלוי לגביו. חרף ההכרה בכך שמדובר בצעיר ללא עבר פלילי, אשר גילה מאמצים להתמיד בתפקוד תעסוקתי, ואף הראה קשר קרוב למשפחתו, נמצא כי הנאשם 1 אינו מתאים לשילוב במסגרת טיפולית שיש בה מענה לקשייו השונים, ובמיוחד בתחום האלימות. בסיכום, שרות המבחן התייחס לחומרת העבירה, ולאור הסיכון להמשך התנהגות עוברת חוק מצדו של הנאשם 1, המליץ להטיל על נאשם זה ענישה מוחשית, הרתעתית ומציבה גבולות.

6. **לגבי הנאשם מס' 2**, צוין כי הוא רווק בן 21 (לגביו קיימת חובת תסקיר על פי דין) שהתגורר בכפר קרע ועסק בבנייה. הנאשם 2 שיתף כי משפחתו המורחבת הייתה נתונה בסכסוך כספי מתמשך עם משפחת דודו, וכי לאחר אירועי אלימות שונים סביב אותו סכסוך, שהתרחשו בשנת 2017, נשפטו שלושה מאחיו למאסרים לתקופות שונות בגין המתתה של אשת דודו, וכי גם אביו ריצה עבודות שרות בגין אתה פרשה. הנאשם 2 סיים 11 שנות לימוד, ומסר כי ערב מעצרו עבד בבניין בפרויקט בעפולה של חברת הבנייה של משפחתו.

ביחסו לעבירה, תחילה הנאשם 2 התייחס אליה בצמצום והרחקה, ומסר כי הגיע למקום ושוחח עם המתלוננים בשיח בלתי תוקפני וללא כל כוונת פגיעה. בהמשך, גילה הנאשם 2 פתיחות הדרגתית, והסביר כי עקב מצבם הכלכלי הקשה שלו ושל אחיו, בגין מאסרם הממושך של שלושת אחיו והניתוק מאביו, החליטו הוא ואחיו לצאת לאתרי בניה ולדרוש בהם כסף מעובדים תוך שימוש בכוח. הנאשם 2 תיאר את יסודות העבירה, והביע בוושה ביחס לפגיעה אשר גרם, אם כי ציין גם שלא נגרמה פגיעה פיזית לאיש, וכי האקדח היה אקדח דמה. שרות המבחן מצא כי בכך צמצם הנאשם 2 את חומרת הפגיעה.

נמצא כי מדובר בצעיר אשר נחשף מגיל צעיר להתנהגות כוחנית בסביבתו הקרובה, וכי קיימים אצלו מאפיינים ילדותיים באישיותו. שירות המבחן התרשם מביטויים מילוליים של הנאשם 2 כי למד לקח וכי יימנע מעבירות בעתיד, ואולם נמצא כי הנאשם 2 טשטש וצמצם מצבי סיכון עמם התמודד. נמצא כי הנאשם 2 מתקשה לנהל שיח פתוח ואותנטי, וכי המידע שמסר נמסר רק לאחר מספר ניסיונות תשאול. הנאשם 2 הביע נכונות ראשונית להיעזר בתמיכה של גורמי טיפול, ועמדתו נמצאה כפתח ראשוני שיאפשר בדיקה מעמיקה יותר של התנהגותו. הובאה ההערכה כי ההליך הנוכחי יהווה לנאשם גורם מרתיע. צוין כי קיים סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק גם בעתיד, בשים לב לקושי של נאשם 2 לבטא אמפטיה למתלוננים, נטייתו לנהוג באופן אימפולסיבי כדי לעמוד בציפיות משפחתו כגבר מפרנס, וחוסר יכולת שלו לזהות אצלו חלקים בעייתיים בתחום האלימות. כאמור, שירות המבחן התלבט בהמלצתו, ולאור היעדרו של עבר פלילי והבעת נכונות של נאשם 2 להשתלב בטיפול, מחד, וההערכה כי הנאשם מתייחס למחרים שהוא משלם בגין מעשיו, ואינו מגלה חמלה למתלוננים מאידך - הציע לדחות את הדיון לשם שילוב הנאשם 2 בניסיון טיפולי. לחילופין, הוצע להטיל ענישה מוחשית והרתעתית.

עמדת המתלוננים - על פי תסקיר שירות המבחן

7. בפני שירות המבחן הונח, מטעם הנאשמים, הסכם סולחה (אליו אתייחס בהמשך). שירות המבחן שוחח טלפונית עם אחד משני המתלוננים, צעיר בן 27, העובד בעבודות בניין. אותו מתלונן התקשה לשתף את שירות המבחן באופן פתוח ומפורט, וציין כי אינו מעוניין ואינו פנוי להגיע לשירות המבחן, או לנהל שיחה מפורטת ומעמיקה. המתלונן מסר כי אין כל קשר בינו לנאשמים, וכי בסמוך לאחר האירוע נחתם הסכם

סולחה, והקשר עמם נותק. לדבריו, קיבל שיחה טלפונית לפני כשלושה חודשים שבה התבקש לבטל את התלונה, אך ניתק את הטלפון, ואינו יודע מי היה הדובר. המתלונן גילה חוסר ידע וחוסר עניין לגבי התקדמות ההליך הפלילי.

טיעוני הצדדים לעונש

8. ביום 22.6.21 טענו הצדדים לעונש, לאחר שלא ראיתי הצדקה לדחות את הטיעונים לגבי הנאשם 2 לשם קבלת תסקיר משלים לגביו, חרף בקשת הסנגור.

טיעוני ב"כ המאשימה

9. ב"כ המאשימה, שהגישה טיעוניה בכתב, ביקשה מבית-המשפט לקבוע כי מתחם הענישה לעבירות שביצעו הנאשמים, ובנסיבות ביצוע של עבירות אלה נע בין שנת מאסר לבין שלוש שנות מאסר.

נטען, כי העבירות פגעו פגיעה קשה בערכי שלטון החוק, הסדר הציבורי, בביטחון והשלווה של הפרט וביטחון הציבור. עבירת הסחיטה חותרת, כך נטען, נגד זכותו הבסיסית של הפרט להתנהל כרצונו. עוד נטען כי הענישה בעבירות סחיטה, ראוי שתיתן רוח גבית למתלוננים, שכן מדובר בעבירות בהן מטבע הדברים קיים חשש להתלונן ולפנות לסיוע רשויות החוק. צוין כי המגמה בפסיקה ברורה והיא מכוונת לענישה של מאסר בפועל.

באשר לעבירת ההפרעה לשוט - המעשים פוגעים בערכים מוגנים שעניינם תפקוד תקין של עובדי ציבור ואנשי אכיפת חוק, לשם הגנה על שלטון החוק ועל סדר חברתי תקין.

נטען כי מעשי הנאשמים מאופיינים בתכנון, המתבטא בכך שלאחר איומיהם המילוליים, שבו לאתר הבנייה מצוידים בחפץ דמוי האקדח ובלום, ובכך שהחביאו את אקדח הדמה במקום מסתור ואת הלום ברכב, לאחר מעשה. נטען עוד כי אירוע הסחיטה גרם למתלוננים נזק ברור מאליו, וכי עלול היה להיגרם נזק רב יותר, אילו היה נעשה שימוש במוט הברזל שהנאשמים החזיקו.

באשר להצבת עונשיהם של הנאשמים במתחם העונש, נטען כי קיים צורך להחמיר בענישתם של השניים נוכח הצורך בהרתעת הרבים, ועל פי הוראות סעיף 40 לחוק העונשין, כמתחייב לגבי עבירות סחיטה באיומים. עוד צוין, כי יש לבטא גם את הצורך בהרתעת היחיד על פי הוראת סעיף 40 לחוק. לאחר שסקרה את האמור בתסקירי שירות המבחן לגבי הנאשמים, ביקשה ב"כ המאשימה להשית על שני הנאשמים ענישה ברף הנמוך - בינוני של מתחם העונש בנוסף למאסרים על תנאי ופיצוי משמעותי למתלוננים.

טיעוני ב"כ הנאשמים

10. ב"כ הנאשמים ביקש שלא למצות עם הנאשמים את הדין, ולהסתפק בהטלת עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. הסנגור המלומד הפנה לתיקון המשמעותי שנעשה בכתב האישום, להודאת הנאשמים שייתרה שמיעת עדויות, ולכך שנערך הסכם סולחה עם המתלוננים. צוין כי הסדר הטיעון נערך על דעת

המתלוננים, אשר הודיעו בזמנו כי אין בכוונתם להגיע ולהעיד. ב"כ הנאשמים הפנה לנסיבותיהם המשפחתיות החריגות של שני הנאשמים, כפי שאלה פורטו בתסקירים, ולכך שאחיהם של הנאשמים שפוטים למאסרים בגין אירוע ירי. צוין כי המשפחה מצויה במצב כלכלי קשה ביותר, וכי מצב זה החריף לאחר שאבי המשפחה נטש את ילדיו, נשא אישה אחרת ועבר להתגורר בנפרד.

הסנגור אישר כי מדובר במעשה מכוער, ואולם הפנה לכך שהנאשמים היו עצורים למעלה מארבעה חודשים טרם הועברו לפיקוח אלקטרוני, בו הם מצויים כעת מזה תקופה ממושכת. נטען כי מתחם הענישה לו טוענת ב"כ המאשימה, בין 12 ל-36 חודשי מאסר, מחמיר יתר על המידה ואינו הולם את הנסיבות במקרה זה, וביקש להשית על הנאשמים עונשי מאסר לריצוי בעבודות שרות, בשים לב לגילם הצעיר, להסכם הסולחה ולנסיבות האישיות הקשות.

דברי הנאשמים

11. **הנאשם 1** מסר כי עשה טעות שלא ישוב עליה ולמד את הלקח. כן ציין כי עשה סולחה עם "החבורה הזאת".

הנאשם 2 התנצל והתחייב שלא לשוב על המעשים. אף הוא ציין כי ערך סולחה עם המתלוננים.

דין והכרעה

מתחם העונש ההולם

הערכים החברתיים הנפגעים

12. סחיטה באיומים פוגעת בערכים חברתיים מרכזיים, שבראשם הביטחון האישי של הפרט, חירותו וכבודו, ובנוסף, גם בזכות הקניין, שכן מטרתה של הסחיטה כאן הנה גזל כלכלי באיומים לפגוע ולנקוט אלימות, אם לא יתקבל הכסף שהנאשמים דרשו. מדובר בעבירה המצויה במדרג חומרה גבוה, ואשר מאופיינת בסממנים עברייניים מובהקים, בכוונה ובתכנון לחמוס ולגזול רכוש תוך השלטת אימה. מי שנופל קורבן לסחיטה, חזקה היא כי נגרמים לו טלטלה רגשית, פחד וחוסר אונים, שכן נתון הוא, מטבעה של העבירה, לחסדו של הסחטן, אשר לרוב חזק ממנו, והחשש הוא כי אותו אדם עלול לפגוע בו, אם לא יבצע את הוראותיו. העבירה פוגעת באופן משמעותי באוטונומיה של הפרט ובחופש פעולתו.

סממן מאפיין נוסף של עבירת הסחיטה, הנו חששם של הקורבנות להתלונן ולפנות לסיוע הרשויות. ראו את הדברים הבאים שנאמרו מפי בית המשפט העליון בהתייחס לחומרתה של עבירת הסחיטה באיומים, ולגבי מאפייניה:

"נאמר בפסיקה לא אחת כי עבירת הסחיטה באיומים היא קשה וחמורה. היא פוגעת באושיות היסוד של הסדר החברתי ומשפיעה עמוקות על מרקם חייהם של הנסחטים, על האוטונומיה שלהם ועל חירותם; על תחושת הביטחון של הציבור; ועל היכולת לכונן כלכלה חופשית. המדובר בתופעה מצערת שפשטה באזורים נרחבים בארצנו, שבה מנצלים עבריינים את "כוחם" הנחזה על מנת ליהנות מעמל כפיהם של אחרים..." ובהמשך:

" עוד ניתנה הדעת בפסיקה לכך שככל הנראה רק מקצתם של המקרים מגיעים לידיעת רשויות החוק, זאת משום שהנסחטים שחוששים לשלומם מעדיפים פעמים רבות להיכנע לסחיטה ולא לפנות למשטרה. ומכאן הצורך בענישה מחמירה בגין עבירות אלה - הן לשם הרתעת הרבים, הן על מנת לחזק את ידיהם של הקורבנות ולעודד אותם לשבור את קשר השתיקה (עפ 3806/16 ליאור בלטי ואח' נ' מדינת ישראל, מיום 23/5/19) פסקה 10 לחלק שנכתב ע"י כב' השופט ברוך.)

13. במקרה דנן בוצעו עבירות סחיטה בענף הבנייה, ולעניין זה ניתן לומר כי בהווה קיימת ידיעה כללית על כך שסחיטה ותופעת ה"פרוטקשן" - גביית דמי חסות - בענף הבנייה דווקא, הנה תופעה נפוצה ביותר, אשר התגברה בשנים האחרונות לממדים עצומים ורחבי היקף. תופעה זו נאמדת בהיקף כלכלי של סכומי עתק, ובנזקים אלימים וקשים שנגרמים לסרבני סחיטה, עד כי לא ניתן שלא לתהות לגבי תרומתה של מכת מדינה זו לעלייה בתשומות הבנייה ובמחירי הנדל"ן לציבור. חרף נפוצות התופעה ולמרות חומרתה, מיעוט מהמקרים מגיעים להגשת כתבי אישום, וזאת בשל הקושי הרב באכיפת החוק ובלכידת עבריינים, עקב חששם הרב של הנסחטים להתלונן באופן גלוי, פן יבולע להם, והם בשל תחכומם של מבצעי העבירות.

נסיבות ביצוע העבירות

14. הנאשמים חברו זה לזה, הגיעו ברכב לאתר בנייה, לישוב מרחביה, המרוחק מביתם שבכפר קרע, ניגשו לפועלים שעבדו שם ושאותם לא הכירו, ודרשו מהם כסף תמורת שמירה במקום. לאחר שסורבו, עזבו את המקום, אך מיהרו לשוב אליו כשהם חמושים במוט ברזל ובאקדח דמה. נאשם 1 הצמיד את אקדח הדמה לראשו של אחד המתלוננים ואיים עליו, בעוד אחיו, הנאשם 2 מחזיק בלום, ומאיים לפגוע במתלוננים. הנאשמים עזבו את המקום לאחר שהמתלוננים הודיעו להם שהמשטרה בדרך.

15. מדובר באירוע מתוכנן, ובהתנהגות שמקורה בקבלת החלטה של שני הנאשמים למצוא להם קורבן סחיטה שישלשל לידם כסף, למשמע איומיהם. ההתנהגות מאופיינת בתעוזה, חוסר מורא ובאלימות. הנתונים לגבי תחושות המתלוננים כתוצאה מהאירוע לא נמסרו, ועמדת אחד מהשניים, שהובאה בפני שרות המבחן הייתה עמדה מצומצמת של חוסר רצון לשתף פעולה. למתלוננים לא נגרם נזק גופני, ואולם ניתן להניח כי חוו חוויה מטלטלת רגשית. מדובר בעבירה שבוצעה בצוותא חדא על ידי שני

האחים, והם האחראים בלעדית על הנסיבות ועל הביצוע. יש לציין כי מדובר בשני צעירים חסונים, וניתן להתרשם שנוכחותם בצוותא, כשאחד מצמיד כלי הנראה כאקדח לכל דבר לראשו של עובד בניין תמים, והשני מצויד בלום ברזל, והכל לשם איום וסחיטה - מותרה רשם מרתיע ומטילה מורא. בהמשך, העלימו הנאשמים את החפץ דמוי האקדח והחביאו אותו, עד שבאו והוציאו אותו ממקום המחבוא מאוחר יותר, ואולם השליכו האקדח מהחלון בהמשך. בכך הוסיפו עבירה למעשיהם, והתנהגו בתחכום יחסי בכדי להפריע לעבודת משטרה.

16. לצד החומרה שבנסיבות, יש לציין לקולא כי הסחיטה לא נשאה פרי, וכי המתלוננים העזו ככל הנראה להתלונן, להיעזר במשטרה, ולהביא לכך שכתב אישום זה הוגש. בכך בולט מקרה זה כמקרה הנופל בחומרתו ממקרים חמורים הרבה יותר, שבהם אימת המתלוננים גוברת על כל אינטרס אחר, והמבצעים נותרים ללא הרשעה וללא עונש. הנאשמים עזבו את המקום מיד אחרי שהמתלוננים הודיעו שקראו למשטרה, בלא תוצאות כספיות או חומרות אחרות. המתלוננים לא נפגעו גופנית, וגם פוטנציאל הפגיעה אינו משמעותי, נוכח השימוש בחפץ דמוי אקדח שאינו יכול לפגוע. יחד עם זאת, הנאשם 2 יכול היה לפגוע במתלוננים במוט המתכת שהחזיק, כך שאין לשלול היתכנות לנזק פוטנציאלי מסוים. שני הנאשמים פעלו שלא במסגרת ארגון עברייני, וגם בכך נופלת החומרה ממקרים חמורים יותר, שבהם מבוצעת הסחיטה במסגרת פשיעה מתוכננת, בארגון פשע מאורגן ומתוחכם, המפעיל את גורמי הסחיטה בשטח כחלק ממכונת עבריינות משומנת. הנאשמים הגיעו למקום ברכבם, וכשהם גלויי פנים, וגם בכך מצויה נסיבה המעידה על היעדר תחכום, לעומת מזימות סחיטה עבריינית אחרות.

סבורני כי באיזון בין כל הנסיבות - מידת הפגיעה בערכים המוגנים הנה במקרה זה ברמה בינונית.

מדיניות הענישה הנוהגת

17. סחיטה באיומים בנסיבות כבמקרה דנן מחייבת, על דרך הכלל, ולפי מדיניות הענישה, ענישה של מאסר בפועל.

הצדדים הפנו לפסקי דין רבים, שברובם נגזרו על מבצעי עבירות אלה עונשי מאסר, ומודגש כי גם פסיקת ההגנה כוללת בחלק מהמקרים הטלת עונשי מאסר בפועל לריצוי מאחורי סורג וברית, ואילו החלק האחר של פסקי הדין שהוצגו, בהם הסתפקו בתי משפט בעונשי מאסר בעבודות שירות, ניתן במקרים שונים וקלים בחומרתם מזה שבפני.

ב"כ המאשימה הפנתה לפסקי-הדין הבאים:

א. ת"פ (רמ') 32137-08-15 **פרקליטות מחוז מרכז נ' אבו גאנם ואח'** (29.9.16) - נקבע מתחם ענישה הנע בין 6 ל-24 חודשי מאסר בגין סחיטה באיומים שביצעו שני אחים, אשר הגיעו לשטח שהיה שייך למשפחתם ונמכר, ואיימו על בעלי השטח החדשים להפסיק את

הבנייה, אחרת יפגעו בהם. על הנאשם שהורשע בסחיטה באיומים, עם עבר פלילי, נגזר עונש של **8.5 חודשי מאסר**.

ב. ע"פ 2580/14 **חסן אבו ליל ואח' נ' מדינת ישראל** (23.9.14) - בית המשפט העליון קיצר את עונשו של המערער **למאסר למשך שנה** (תחת עונש של 18 חודשי מאסר אשר נגזר עליו בבית המשפט המחוזי). דובר בסחיטה באיומים בשני מקרים כלפי חייבים בגין של המחאות ללא כיסוי, ובמערער ללא עבר פלילי.

ג. ע"פ 6960/09 **עודד שגיב נ' מדינת ישראל** (8.11.09) - נדחה ערעורו של המערער על **עונש מאסר של שנה וענישה נלווית**, בגין סחיטה של סכומי כסף גבוהים מאדם, תוך התחזות לחוקר פרטי. למערער לא היה עבר פלילי והוגש תסקיר שהמליץ על עונש שיקומי.

ד. ת"פ (ב"ש) 47450-08-18 **מדינת ישראל נ' קהא** (7.1.19) - עונש של **10 חודשי מאסר בפועל** נגזר, על בסיס הסדר טיעון בין הצדדים, על נאשם בגין סחיטה מתמשכת של אדם שלא החזיר לו חוב כספי. אותו נאשם איים לפגוע במתלונן אם לא יחזיר לו החוב בתוספת ריבית גבוהה, איים לביישן, ו"למכור" את החוב לגורמים עברייניים. מדובר בנאשם עם עבר פלילי מכביד.

ה. ע"פ 3791/18 **שי לוי ואח' נ' מדינת ישראל** (2.10.18) - נדחה בביהמ"ש העליון ערעורם של שני המערערים, בעלי עבר פלילי משמעותי, שנשפטו לעונש של **28 חודשי מאסר בפועל, פיצוי בסך 25,000 ₪ קנס ומאסר מותנה**. מדובר בסחיטת מתלונן על רקע סכסוך עסקי, למשך תקופה, תוך גרימת נזק וטלטלה למתלונן ומשפחתו. בית המשפט המחוזי קבע כי **מתחם העונש הנו בין 18 ל-48 חודשי מאסר בפועל**.

18. ב"כ הנאשמים הפנה לפסיקה כדלקמן:

א. ת"פ 50508-06-18 (מחוזי חיפה) **מדינת ישראל נ' חושיה ואח' (10.3.19)** - עונש של **עבודות שירות, צו מבחן וענישה נלווית** נגזר על שני נאשמים בני 19, אשר ביצעו שוד של רכב השייך למעבידם, על רקע סכסוך כספי עם אותו אדם. השניים שדדו את הרכב כשהם רעולי פנים ומשתמשים באקדח דמי, ובהמשך סחטו מהמתלונן כסף תמורת החזרת הרכב מהשטחים לידיהם. האיש שילם את הסכום שנדרש כדי לקבל את רכבו חזרה. בית המשפט המחוזי קבע כי **מתחם הענישה נע בין 24 ל-48 חודשי מאסר**, אך סטה מהמתחם **משיקולי שיקום**, בהתאם להמלצת שירות המבחן.

ב. ת"פ 14196-06-15 (ראשל"צ) **מדינת ישראל נ' גלמן** (13.1.19) - עונשים של **צו של"צ, צו**

מבחן, וכן פיצוי בסך 7500 ₪, הוטלו על נאשם בשנות ה-30 לחייו ללא עבר פלילי, אשר הורשע בסחיטתה של אישה, על רקע היכרות רומנטית קצרה. אותו נאשם איים על המתלוננת לפרסם צילומים שלה, אשר ספק אם בפועל החזיק בידיו, אם לא תקיים עמו יחסי מין ותשלם לו כסף. נקבע **מתחם עונשי הנע בין 4 ל-8 חודשים**, וגזר הדין ניתן תוך סטייה ממתחם העונש משיקולי שיקום ועל פי המלצת תסקיר, שהרחיק לכת והמליץ גם לבטל הרשעה (המלצה שנדחתה).

ג. רע"פ 356/14 **קפרוב נ"י מדינת ישראל** (3.10.17) - המערער, יחד עם שניים אחרים, סחטו באלימות ואיומים מתלונן המוכר להם, עקב אי החזרת חוב שאותו אדם היה חייב. בין היתר איימו "למכור את החוב" לגבייה ע"י עבריינים. בימ"ש השלום גזר עונש מקל של 20 ימי מאסר אשר כבר רוצו במסגרת מעצר, והטיל צו מבחן צו של"צ ופיצוי. ביהמ"ש המחוזי קיבל את ערעור המדינה והעמיד את עונש המאסר על 7 חודשי מאסר בפועל, ואילו ביהמ"ש העליון התערב בעונש והמיר את העונש **למאסר בעבודות שרות למשך שישה חודשים**. דובר על צעיר ללא עבר פלילי עם נסיבות קשות, תסקיר חיובי, והמלצה לשיקום.

ד. עפ"ג (חי') 20194-07-14 **מדינת ישראל נ' מוראד נעמנה** (23.10.14) - בית המשפט המחוזי החמיר בעונשו של צעיר ללא עבר פלילי שנשפט לעונש של עבודות שרות בבית משפט השלום, והעמיד את עונשו על **9 חודשי מאסר בפועל**, פיצוי למתלוננים וענישה נלווית. אותו מערער, יחד עם אחר, התנכלו באלימות לזוג אשר התבודד יחד ברכב במטע זיתים. שני הנאשמים התנהגו כלפי המתלוננים באופן אלים ומשפיל, צילמו את הרכב ואף ניסו לצלם את המתלוננים עצמם, ובהמשך ביצעו סחיטה בה איימו לפרסם את צילומי השניים ולפגוע בשמם הטוב. מאוחר יותר הפעילו על אותו מתלונן לחץ לבטל תלונתו ולעשות עמם סולחה. התסקיר, שלא היה נקי מבעיות, המליץ להימנע ממאסר בפועל, ובימ"ש השלום אימץ המלצה זו, תוך חריגה ממתחם העונש, שנקבע כי הנו **בין 8 ל 24 חודשי מאסר**. ביהמ"ש המחוזי קיבל כאמור את ערעור המדינה, והכביד בענישה כדי 9 חודשי מאסר. יצוין כי שותפו של המערער לעבירה, אדם עם עבר פלילי, נשפט בגין אותו אירוע **למאסר למשך 16 חודשים**.

ה. ת"פ 37699-06-18 (ראשל"צ) **מדינת ישראל נ' פאיזיב** (14.1.20) - עונש של **8 חודשי מאסר לריצוי בפועל, פיצוי ע"ס 8000 ₪ וענישה נלווית** נגזר על נאשם בן 23 ללא עבר פלילי, אשר סחט, יחד עם שותף לעבירה קטין, אדם אחר, לשם החזרת חוב כספי שהמתלונן היה חייב. העבירה בוצעה תוך שימוש בסכין יפני אשר החזיק השותף האחר.

ו. ע"פ 5090/18 **מדינת ישראל נ' פלוני** (18.11.18) - ביהמ"ש העליון החמיר והעמיד את עונשו של המשיב, צעיר בן 19 עם נסיבות מיוחדות וקשות, על **שנת מאסר**, תחת עונש של עבודות שרות שנגזר עליו בבית המשפט המחוזי. אותו משיב הורשע בסחיטה באיומים והטרדה מינית כלפי קטינה שאותה הכיר באמצעות רשת חברתית, ושכלפיה נקט, יחד עם אחר, מרמה,

נפגש עמה, צילם אותה תוך קיום יחסי מין, שלח את צילומיה למספר אנשים, ואיים עליה. ביהמ"ש העליון שם דגש על עבירת ההטרדה המינית, ואולם התייחס בין היתר גם לחומרתה של עבירת הסחיטה באיומים.

ז. ע"פ 2967/10 **מרטין פנטו נ' מדינת ישראל** (5.10.10) - ביהמ"ש העליון דחה את ערעורו של המערער, שנשפט **למאסר בעבודות שרות**, בגין עבירת סחיטה כלפי אמו, ממנה דרש כסף על רקע התמכרותו להימורים, תוך איומים על האם, ושבירת חפצים בבית. האם סלחה למערער וביקשה לבטל תלונתה.

ח. ת"פ (ק"ש) 40265-09-15 **פרקליטות מחוז צפון נ' חוסיין הייב** (10.5.17) - עונש של **5 חודשי מאסר בעבודות שרות וענישה נלווית** נגזר ע"י הח"מ על נאשם בגין סחיטה באיומים כלפי אדם על רקע חוב כספי שלא שולם ע"י משפחת המתלונן.

19. כפי שניתן להתרשם מעיון בקשת המקרים אליה הפנו הצדדים, עבירת הסחיטה באיומים בוצעה ברוב המקרים בנסיבות שונות מאלה שכאן, באופן הממחיש כי כל מקרה לגופו, וכל נאשם בפלילים ונסיבותיו. בחלק מהמקרים, בוצעו עבירות על רקע אי החזרת חוב על-ידי המתלונן, או מחלוקת כספית (ראה לדוגמא האסמכתא האחרונה בעניינו של חוסיין הייב, שם דובר על חוב שלא היה במחלוקת בגין שכר עבודה שלא שולם). גביית חובות באמצעים אלימים של סחיטה הנה תופעה פסולה וחמורה, ואולם תהיה זו נסיבה לקולא אם קיים חוב שהדרישה לשלמו היא לגיטימית, ומבחינה זו, המקרה שבפנינו בולט בחומרתו ביחס למקרים אלה. כאן, הדרישה היא לתשלום "פרוטקשן" במובן הברור ביותר של ביטוי עממי זה, ומדובר בתופעה שלא ניתן למצוא לה כל צידוק, ואשר מחייבת לתת משקל **לשיקולי ההרתעה של היחיד והרבים**.

20. מצאתי כי נסיבות ביצוען של העבירות המיוחסות לנאשמים, ועקרון ההלימה, שהנו העיקרון המוביל בענישה, מחייב השתה של מתחם עונשי שמתחיל במאסר בפועל, שלא בעבודות שירות. נדרשת אמירה ערכית ברורה, לפיה מי שמעז לפעול לסחיטה כספית בנסיבות כמו כאן, ללא רקע או מניע מיוחד, וכאמצעי לגריפת ממון תוך גזל של אחר ועל ידי הפחדתו - יאסר בפועל בבית הסוהר. איני מתעלמת מהנסיבות לקולא, אותן פירטתי בהרחבה. אכן, קיימים מקרי סחיטה קשים וחמורים פי אלפי מונים מאלה שכאן, שלא פעם מלווים בעבירות חמורות נוספות. באותם מקרים ייקבע המתחם בתחומי מאסר ממושך. כאן, מצאתי כי מתחם העונש לעבירת הסחיטה באיומים, ולעבירת ההפרעה לשוטר, שנלווית לעבירת הסחיטה כנסיבה נוספת, נע **בין 10 חודשי מאסר לבין 24 חודשי מאסר**.

הצבת עונשם של הנאשמים במתחם העונש ההולם

21. שני הנאשמים הנם צעירים נעדרי עבר פלילי. נסיבותיהם האישיות קשות, על רקע מצוקה כלכלית

קשה במשפחתם, והסתבכות משפחתית באירועי אלימות קשים, בעטיים נשפטו שלושה מאחיהם למאסרים.

הנאשמים הציגו **הסכם סולחה**, אשר נחתם בעת שהיו עצורים, כשמצד הנאשמים חתמו אביהם ואח נוסף שלהם, ומהצד השני המתלוננים ואנשים נוספים. לפי ההסכם, הצהירו הצדדים כי מדובר בתקרית מיותרת, שארעה בעקבות ויכוח, וככל הנראה עקב אי הבנה בין הנאשמים למתלוננים. צוין כי בהווה היחסים בין הצדדים תקינים, וכי אין כל דרישה כלפי הנאשמים במישור הפלילי או האזרחי.

משקלו של הסכם הסולחה איננו משקל רב. הדעת אינה נוחה מכך שהמתלוננים, אשר יום בהיר אחד נסחטו על ידי שני זרים, שהגיעו לאחר בנייה ואיימו עליהם באקדח, אשר רק בדיעבד התברר כי מדובר בדמוי אקדח, נאלצו בהמשך גם לחתום על הסכם סולחה, עם אותם זרים. אי אפשר להתעלם מייעודו של הסכם הסולחה, לשמש כאלמנט מקל בהליך הפלילי של הנאשמים. לטעמי, הסכם סולחה בעבירות סחיטה, מלווה מטבע הדברים בעננה של ספק, שמא הופעל לחץ על הנסחט, בהמשך לעבירה שבוצעה כלפיו. אין להשוות הסכם סולחה בפרשת סחיטה, במיוחד כמו כאן, לסולחה המושגת בין צדדים לסכסוך הדדי, עם רקע קודם, שיישרו את ההדורים. כאן מדובר בהתנכלות חד צדדית של הנאשמים למתלוננים, ולכן מחילתם של המתלוננים אין לה משקל רב.

גרסת אחד המתלוננים בפני שרות המבחן, שיצר עמו קשר, הבהירה כי אין לאותו צעיר עניין בהליך וכי הוא מבקש שלא למסור לגביו פרטים.

22. גישתם של שני הנאשמים לעבירה אינה זהה, ומצאתי כי יש לכך השפעה מסוימת על העונש שייגזר על כל אחד מהשניים.

הנאשם מס' 1, שהנו האח הבוגר, היה מי החזיק בידו בדמוי האקדח והצמיד אותו לראשו של אחד המתלוננים, לא גילה אחריות מלאה, ולמעשה שלל את העבירות, וטען שהוא היה מי שהותקף ע"י המתלוננים כשהגיע למקום לחפש עבודה. שרות המבחן התרשם מרמת סיכון ממשית לעתיד והמליץ לגביו ענישה מרתיעה מוחשית ומציבת גבולות.

לגבי הנאשם 2, נמצאו גם נסיבות חיוביות. נאשם זה שיתף את שרות המבחן בנסיבותיו וגילה שיתוף פעולה מסוים, בניגוד לאחיו הנאשם 1. הנאשם 2 אף הביע בוושה בשל מעשיו, אם כי נמצא כי הוא חסר אמפטיה מלאה למתלוננים, וכי קיימת אצלו נטייה לאימפולסיביות. שירות המבחן התלבט בין הצורך בענישה מרתיעה ומוחשית לנאשם 2 בגין חומרת העבירות והסיכון העתידי, לבין סיכוי מסוים לשיקום, שמבוסס על נכונות הנאשם 2 לשתף פעולה בהליך טיפולי.

23. אקח בחשבון את היעדר העבר הפלילי של הנאשמים, את הודאתם, אשר חסכה מן המתלוננים את הצורך להעיד, ואת נסיבות חייהם הקשות. אקח גם בחשבון את הסכם הסולחה, וזאת בהסתייגויות שצוינו לעיל. מצאתי, בסופו של דבר, כי יש להטיל על נאשם 2 עונש המצוי בקרבה לתחתית מתחם הענישה, ואילו לגבי הנאשם 1, יש להטיל ענישה מעט חמורה מזו אשר תוטל על הנאשם 2, באופן המבטא את האמור לגביו בתסקיר.

לאור כל האמור לעיל, אני גוזרת את עונשם של הנאשמים כדלקמן:

24. **לנאשם מס' 1:**

- א. מאסר בפועל למשך 12 חודשים, בניכוי ימי המעצר מיום 4.6.20 ועד ליום 8.10.20.
- ב. מאסר על תנאי למשך 6 חודשים והתנאי הוא כי הנאשם מס' 1 לא יעבור במשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, עבירה של סחיטה מכל סוג.
- ג. מאסר על תנאי למשך 3 חודשים והתנאי הוא כי הנאשם מס' 1 לא יעבור במשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, עבירה של הפרעה לשוטר או עבירות של שיבוש מהלכי משפט.
- ד. פיצוי ע"ס 1,000 ₪ לכל אחד משני המתלוננים עדי התביעה מס' 1 ו-2. סך הפיצוי ישולם לא יאחר מיום 2.1.22.

לנאשם מס' 2:

- א. מאסר בפועל למשך 11 חודשים, בניכוי ימי המעצר מיום 4.6.20 ועד ליום 8.10.20.
- ב. מאסר על תנאי למשך 6 חודשים והתנאי הוא כי הנאשם מס' 2 לא יעבור במשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, עבירה של סחיטה מכל סוג.
- ג. מאסר על תנאי למשך 3 חודשים והתנאי הוא כי הנאשם מס' 2 לא יעבור במשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, עבירה של הפרעה לשוטר או עבירות של שיבוש מהלכי משפט.
- ד. פיצוי ע"ס 1,000 ₪ לכל אחד משני המתלוננים עדי התביעה מס' 1 ו-2. סך הפיצוי ישולם לא יאחר מיום 2.1.22.

ב"כ המאשימה תגיש בתוך 7 ימים מהיום הודעה ובה פרטי המתלוננים לצורך העברת סכומי הפיצויים. לעיוני לעניין זה ביום 18.8.21.

זכות ערעור בתוך 45 יום.

ניתן היום, ג' אב תשפ"א, 12 יולי 2021, במעמד הצדדים.